

LINGÜÍSTICA

Escriure amb sabatilles

La cuina de l'escriptura

Daniel Cassany. Empúries.
Barcelona, 1993. 210 pàgines. 2.200 pessetes.

EMILI BOIX FUSTER

Escriure és un mal tràngol per a molta gent. Per a molts escriure és més una obligació —una feina pendent, un deure escolar, un tràmit administratiu...— que no pas una devoció. Molt sovint escriure és encara una cursa d'obstacles que ens fa pensar que l'ortografia i la normativa s'han creat per complir-nos l'existència.

La cuina de l'escriptura té l'objectiu ben saludable de fer-nos la vida més fàcil i ajudar-nos a escriure amb claredat i eficàcia tota mena de textos. Cassany per ensenyar-nos a escriure no ens fa adorar els models d'insignes escriptors consagrats. Les seves ambicions són menys pretensioses. Seguint una tradició anglosaxona pragmàtica i democratitzadora, propugna que fem servir una prosa senzilla i eficaç, que sigui apta i dúctil per a tota mena de gent i per a tota mena de funcions, tant perquè un empresari faci l'article com perquè un servidor faci aquest article.

Llengua planera

Cassany, des de fa uns anys professor de redacció i d'expressió escrita, té moltes hores de vol en l'ensenyament de la composició, i ho demostra. Amb habilitat demostra a la pràctica el que predica: que escriure sense pretensions ha de ser molt saludable tant per al qui escriu com per al qui llegeix. Aquest manual és pràctic i distret, i serveix per aprendre a escriure amb comoditat —escriure amb sabatilles— textos qualssevol. Textos no per passar a la història però sí per fer-se entendre per la gent normal i corrent de la manera més planera i accessible possible.

LLUÍS IVERN

En els primers capítols hi exposa com el procés de l'escriptura comporta un procés previ de creació, d'estimulació i d' aclariment d'idees: com cal jugar amb les idees (fer-les covar) abans de començar a ratllar un paper en blanc. En els capítols centrals del llibre Cassany exposa els entrebancs principals amb què s'enfronta tot escrip-

tor o escriptent — la construcció dels paràgrafs i de les frases, la cohesió i la coherència del text —, i explica amb un sentit comú que sempre és d'agrair què volen dir paraules tan poc comunes com *sil. lepsi*, *anacolut*, *anantapòdoton*, *zeugman*, *pleonasma*, *amfibologia* i *cacofonia*. Més endavant, l'autor considera que la puntuació és

un termòmetre de l'habilitat expressiva, i critica que encara s'ensenyi com si tingués una correspondència sistemàtica amb l'entonació. Als darrers capítols presenta els nivells de formalitat, els recursos retòrics —el punt de vista, la concreció, la personalització...—, la presentació gràfica del text escrit. Aquí i allà, no per sistema, Cassany amaneix aquests capítols amb exercis pràctics, que, de vegades, es basen en fragments de mateix llibre —el risc és que el lector es maregi una mica de buscar-los amunt i avall—. Després d'un apartat sobre la revisió dels textos i potser per satisfer els qui volen receptes, el llibre es tanca amb un decàleg de la redacció, que us copio perquè el tastreu una mica: "1. No tinguis pressa; 2. Utilitza el paper com a suport; 3. Esborranya; 4. Pensa en la teva audiència; 5. Deixa la gramàtica per al final. Dirigeix la teva feina; 7. Fixa't en els paràgrafs; 8. Repassa la prosa frase per frase; 9. Ajuda el lector a llegir; i 10. Deixa reposar el teu escrit."

La cuina de l'escriptura ens ofereix, doncs, un menú agradable i reconfortant per escriure amb més seguretat. I més: a part d'ensinistrar-nos a escriure textos pràctics, Cassany desaccralitza l'escriptura —una mica com Pennac desmitificava la lectura a *Com una novel·la*— i ens la fa veure com una oportunitat de gaudi i de creixement personals, com una menja que tothom hauria de poder cuinar i assaborir al seu gust.